

пристрій відрізняється від відомих тим, що в ньому застосований блок живлення постійного струму, цифровий вимірник, матеріал для датчиків – золото 900 проби (патент на корисну модель 96224 Україна МПК А61С19/00).

Результати. Дослідження проводили у двох групах пацієнтів: пацієнти з інтактними зубними рядами і пацієнти із повною втратою зубів.

Аналіз отриманих результатів показав, що у пацієнтів із повною втратою зубів смакова чутливість зменшена у порівнянні із контрольною групою. Особливо відчутна різниця в реакції бокової поверхні язика (кисле, солоне).

Висновки. Застосування запропонованого способу оцінки смакової чутливості дозволяє скоротити час і терміни проведення дослідження, дозволяє об'єктивізувати результати оцінки смакової чутливості, візуалізувати їх і відстежувати динаміку змін смакової чутливості в процесі адаптації до знімних пластинкових протезів.

Ключові слова: смакова чутливість, знімні пластинкові протези.

АКТИВНІСТЬ МАКРОФАГІВ М1 І М2 ПРОФІЛЮ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ НАД РЕТЕНОВАНИМИ ЗУБАМИ

Дмитренко М.І., Чоловський М.О.

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава

Вступ. Ретенвані зуби являються наслідком аномалії прорізування зубів, коли сформований зуб протягом двох років після терміну фізіологічного прорізування не з'явився й знаходиться в щелепі. Незважаючи на застосування все досконаліших ортопедичних та імплантологічних засобів, що використовуються з метою заміщення дефектів зубних рядів, найціннішими залишаються все таки природні зуби.

Актуальність. Ефективність комплексного ортодонтичного лікування ретенваних зубів напряму залежить від комунікації та взаємодії з лікарем-стоматологом хірургом, адже вибір найкращої методики «виведення» ретенваних зубів, що враховує всі можливі фактори ризику, залишається не завжди прогнозованим, у зв'язку з тим, що ретенція являється поліетіологічною зубощелепною аномалією. Потребують постійного удосконалення і способи хірургічного відкриття доступу до коронок ретенваних зубів з метою оптимізації їх тактики ортодонтичного переміщення. Однак до теперішнього часу не проводилося дослідження

стосовно впливу на цей процес популяцій макрофагів прозапального M1 (CD68+) та протизапального M2 (CD163+) типу імуногістохімічним методом.

Мета роботи. Вивчення кількісних параметрів популяцій M1 (CD68+) та M2 (CD163+) макрофагів слизової оболонки над вестибулярно і піднебінно ретенуваними зубами.

Матеріали та методи. Для проведення наукового дослідження сформовано дослідну групу із 21 особи віком від 10 до 16 років, у яких клінічна ситуація була ідентичною за діагностичними критеріями. Вона була розділена на дві групи – контрольну і основну, які в свою чергу фрагментовані на дві підгрупи. Експресію CD68+ і CD163+ макрофагів досліджували у всіх зразках імуногістохімічним методом стрептавідінпероксидази. Парафінові зрізи слизової тканини товщиною 4 мкм інкубували з мишачими моноклональними антитілами анти-CD68 (1 : 25, клон PG-M1, REF PD M065-S, Diagnostic BioSystems, США) і анти-CD163 (1 : 100, клон 10d6, REF Mob460-01, Diagnostic BioSystems, США). Потім зрізи обробляли в два етапи за допомогою системи виявлення мишей / кроликів PolyVue™ HRP / DAB (Diagnostic BioSystems, США) з візуалізацією DAB хромогеном; ядра фарбували гемалауном Майєра. Кількісні показники отримували шляхом підрахунку імунопозитивних CD68+ (M1) і CD163+ (M2) клітин по всьому полю зору (x 40) слизової тканини та оцінювали індекс їх співвідношення. Зрізи досліджували під мікроскопом з подальшим фотографуванням (x200, x400; Axio Lab.A1, Zeiss, Німеччина).

Результати. У власній пластинці слизової оболонки над ретенуваними зубами переважали за кількістю CD68+ (M1) клітин, порівняно з контрольною групою. У біоптатах власної пластинки слизової оболонки, що розташовувалися над вестибулярно ретенуваними зубами кількість CD68+ збільшена в 1,7 рази, а в клаптях власної пластинки слизової оболонки над піднебінно ретенуваними зубами цей показник більше в 1,6 рази порівняно з контрольною групою. Порівняння імунологістатичної картини стосовно кількості CD163+ клітин у власній пластинці слизової оболонки над вестибулярно та піднебінно ретенуваними зубами також показало достовірні відмінності. Над піднебінно ретенуваними зубами спостерігалось зниження чисельності CD163+ (M2) в 2,1 рази, в порівнянні з контрольною групою, та 2,5 рази менше у порівнянні з підгрупою I (вестибулярно ретеновані зуби). Дослідження співвідношення CD68+/CD163+ клітин виявило дисбаланс у осіб з вестибулярно ретенуваними зубами (I підгрупа основної групи) за рахунок більшої щільності інфільтрації CD163+ ($p=0,001$), порівняно з CD68+ клітинами, що в 1,8 рази різнилося в порівнянні з контрольною групою. У осіб із піднебінно ретенуваними зубами (II підгрупа основної групи) співвідношення CD68+/CD163+ збільшувалося в 3,6 рази, порівняно з контрольною групою, за рахунок більшої щільності інфільтрації CD68+ (M2), підтверджена і достовірна відмінність між цими кількісними показниками.

Висновки. У біоптатах власної пластинки слизової оболонки над вестибулярно ретенуваними зубами зменшується співвідношення $M1/M2 = 0,91 \pm 0,11$ ($p < 0,001$), з переважанням активності макрофагів CD163+ (M2) профілю. У власній пластинці слизової оболонки над піднебінно ретенуваними

зубами баланс M1/M2 макрофагів підвищувався ($M1/M2 = 2,10 \pm 0,32$, $p < 0,001$) за рахунок більшої щільності інфільтрації CD68+ (M1).

Ключові слова: макрофаги, ретенція зубів, хірургічно-ортодонтичне лікування.

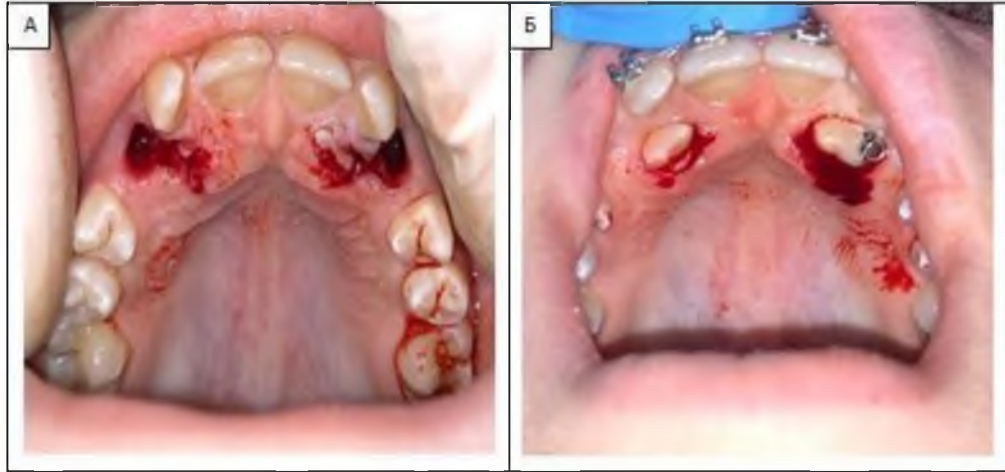

Рис.1 Вигляд операційного поля на піднебінні після видалення 53, 63 зубів (А) та висічення слизово-окісного клаптя над ретенованими 13, 23 і формування вікна (Б). Пацієнт З. 14 р., амбулаторна карта № 21.

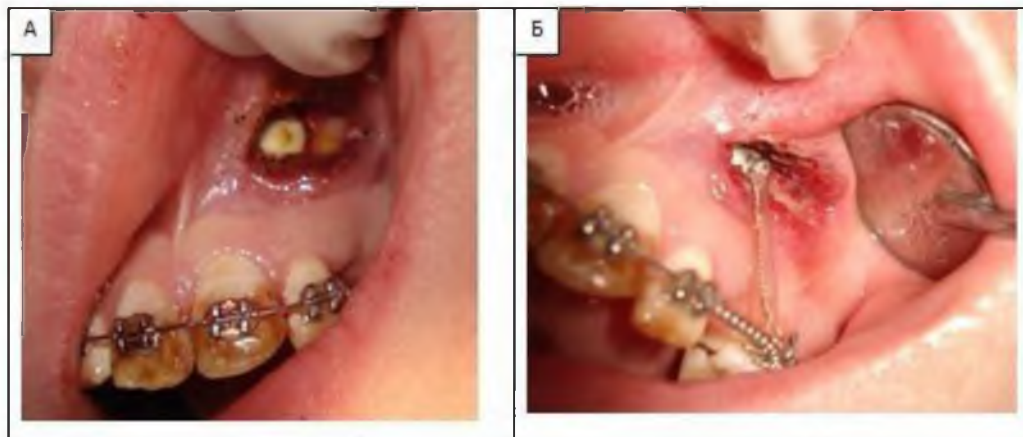

Рис.2 Вигляд операційного поля з вестибулярної поверхні альвеолярного паростка (А) після відсепарування слизово-окісного клаптя над ретенованим 23 зубом та фіксації незнімного ортодонтичного апарату (Б). Пацієнт Х. 15 р., амбулаторна карта №19.

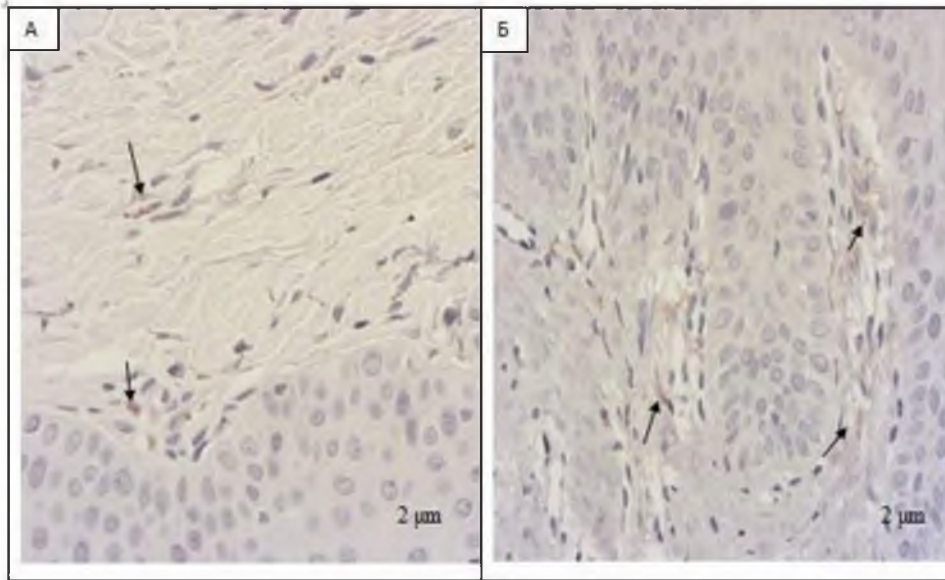

Рис. 3 Експресія CD68⁺ (1А, 1Б, 3) та CD163⁺ (2А, 2Б) макрофагів у власній пластинці слизової оболонки ротової порожнини, забарвлення гематоксилін, зб. х400.

CD68⁺ клітини (стрілки) над вестибулярно ретенуваним 13, Пацієнт Б., 15 р. амбулаторна карта №5 (А), та піднебінно ретенуваним 13, Пацієнт З., 14 р. амбулаторна карта №16 (Б).

УСУНЕННЯ ДЕФЕКТУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ПАРОСТКА ВЕРХНЬОЇ ЩЕЛЕПИ У ДІТЕЙ З ВРОДЖЕНИМ ОДНОСТОРОННІМ НЕЗРОЩЕННЯМ ВЕРХНЬОЇ ГУБИ І ПІДНЕБІННЯ

Доленко О.Б., Лохматова Н.М, Коротич Н.М.

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава

Вступ. З метою усунення деформації верхньої щелепи, пов'язаної з наявністю вродженого незрощення її фрагментів, застосовується безліч класичних методик оперативних втручань та їх модифікацій.

Актуальність. Для пластики кісткового дефекту безпосередньо в ділянці альвеолярного паростка найчастіше використовуються алогенні та аутоотрансплантати. Найбільш поширеною серед них є ліофілізована кісткова тканина, яка дозволяє сформувати із неї необхідний розмір і форму, наближену